

**Opinia Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego
w sprawie podawania dzieciom w warunkach domowych i ambulatoryjnych
antybiotyków drogą dożylną.**

W związku z licznymi zapytaniami dotyczącymi podaży wykonywania zleceń antybiotyków drogą dożylną w warunkach domowych i ambulatoryjnych u dzieci, przedstawiam następującą opinię w powyższej kwestii:

Sytuacje, w których pielęgniarka może odmówić wykonania iniekcji dożylnych w warunkach domowych bez obecności lekarza wyjaśnia Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011r., szczególnie art.12.ust. 2, Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 02.09.1997 roku w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń wykonywanych samodzielnie, a także wcześniejsza opinia Konsultanta Krajowego w dziedzinie Pielęgniarstwa Pediatrycznego oraz Konsultanta Krajowego w dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego. Zlecenie podaży dożylnych leków wiąże się z ich szybkim działaniem. Jednak stosowanie tej metody jest obarczone największym ryzykiem, gdyż wiąże się przede wszystkim z miejscowymi reakcjami niepożądanymi (podrażnienie ściany naczynia krwionośnego, krwotok). Również pozostawienie bez nadzoru w warunkach domowych dziecka z dostępem do żyły niesie za sobą niebezpieczeństwo niekontrolowanej podaży leków lub innych substancji przez osoby nieuprawnione. Terapia dożylna jest także jednym z najważniejszych czynników ryzyka wystąpienia powikłań infekcyjnych, które zazwyczaj mają postać zakażenia w miejscu założenia cewnika, zapalenia żyły lub ogólnoustrojowej reakcji zapalnej. Zagrożająca życiu sepsa może być powikłaniem zlokalizowanej infekcji miejsca wkłucia przy zastosowaniu niewłaściwej techniki aseptycznej w czasie nieprawidłowej pielęgnacji miejsca wkłucia w warunkach domowych.

Zgodnie z przepisami za zlecenie lekarskie (dobór leku i drogę podania) odpowiedzialność ponosi lekarz (Ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty). Pielęgniarka ponosi odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie zlecenia i monitorowanie miejsca wkłucia, (co jest niemożliwe w warunkach domowych). Opracowanie nowego formularza „zlecenie na zabiegi”, może uporządkować problem współodpowiedzialności lekarza za zleczone iniekcje dożylnie i ewentualne powikłania, nie rozwiąże jednak problemu odpowiedzialności rodziców.

Aby nie narażać pacjenta na utratę zdrowia i życia, a pielęgniarek i lekarzy na roszczenia sądowe rodziców i opiekunów prawnych, stosowanie leków dożylnie w tym i antybiotyków powinno być zlecane jedynie gdy stan dziecka jest poważny i nie ma

możliwości podawania leków doustnie. Stan taki jest wskazaniem do hospitalizacji dziecka. Wyjątek powinien dotyczyć pacjentów pediatrycznych chorych przewlekle, których rodzice/opiekunowie przeszli przeszkolenie w zakresie pielęgnacji cewnika i zdali pozytywnie egzamin z wiedzy.

Konsultant Wojewódzki w dziedzinie Pielęgniarstwa
Pediatrycznego
mgr Urszula Chrzanowska